

ZOMBOR és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

Hirdetéseknél két hasábos petit sora 16 fill., többszöri beiktatásnál megtele 5 engedmény. Nyilattér sora 30 fillér.

Felolvasó szerkesztő:

Laptulajdonos:

Dr. DONOSZLOVITS VILMOS. OBLÁT KÁROLY.

Égész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. Megjelenik vasárnap és csütörtökön.

A villamos világitás.

A „Bácska“ f. hó 10-iki számában Peschke Oszkár úr elektrotechnikus Bajáról, egy szakcikkét közli, mely minden tekintetben érdemes arra, hogy azzal a villamos világitás ügye iránt érdeklődők behatóan foglalkozzanak. S csak az a sajnálatos, hogy a közleményben felvetett eszme nem vált már vagy egy hónap előtt nyilvánvalóvá, mert akkor bizonyára nem halasztatott volna el a villamosvilágitás ügyének megoldása egy újabb esztendőre, hanem már ez idén élvezhettük volna a várva-várt jó világitást.

Azzal a megoldási móddal, amint Peschke úr javasol, valóban eloszlatható lett volna minden aggály, mit a vill. közvilágitás drága voltára nézve elhangzani hallottunk, mert ha a telepet építő gyár bérletszerződést köt a várossal s viseli az üzlettel járó kockázatot, a város egy fillért se reszkíroz s akkor veszi át a telepet saját kezelésébe, midőn annak jövedelmezőségéről meggyőződött. — S meg vagyunk róla győződve, hogy nem lett volna a közgyűlésen egy ember sem, aki — ha csakugyan a város érdekét tartja szem előtt s nem önző célokat szolgál, — ellen állt volna eme fontos kérdés végleges megoldásának.

Midőn ezen elkésve jött jó gondolat foglalkozunk, önkéntlenül azt a kérdést kell feltennem, vajjon a világitási bizottság, mely évek során át behatóan foglalkozott a kérdéssel, miért nem tett ily értelmű javaslatot is a közgyűlésnek? Hiszen ez a bérleti szerződés nem új dolog s tudtommal másutt is létesítettek ily módon villamos telepet! Nálunk pedig ez lett volna az a mód, melylyel egy előző közgyűlés utasításához képest a kívánt kedvező eredményt elérhette volna.

Nézetem szerint tehát a közgyűlésnek, ha már a világit. bizottság előterjesztésével nem volt megelégedve, nem új kiírás mellett, hanem olyképp kellett volna döntenie, hogy az elért eredményt nem tartván kielégítőnek, utasítja a bizottságot

újabb alapon való tárgyalásokra s így 4 hét lefolyása alatt építhetett volna a telep.

Az új pályázati kiírásnak nincsen célja, mert olcsóbb, de a mellett feltétlenül megbízható ajánlatot nem fogunk kapni. Az a körülmény, amit most tapasztaltunk, hogy t. i. az utolsó órában előáll egy cég, lemásolván a másik munkáját, néhány ezer koronával olcsóbb pótajánlatot tett, ismét előfordulhat, csak hogy az ily tisztességtelen eljárást nem lehet s nem is szabad egy erkölcsi testületnek honorálni.

A malommal, — az thiszem, — végleg leszámoltunk s így ettől a veszedelemtől (Kovács Pál szakértő szerint) szabadultunk.

S az a képtelenség sem fog megtörténni, hogy a város bármelyik jóakarója (?) kedvéért is 40 - 60 éves concessiót adjon valamelyik vállalkozónak.

A közgyűlés egy ízben kimondotta már határozatilag, hogy a concessió alapot eljejt s most újból ez a szerencsétlen jelszó kísért. Akkor, midőn Németországban betiltották a közönségnek ily módon való kizsákmányolását s midőn Olaszországban törvényjavaslatot tárgyaltak, mely a villamos concessiókat megszüntette, valóban ideje volna nálunk is ezt a mumust ad acta tenni.

Az új kiírásnak tehát csak az lehet az eredménye, hogy egy évet vesztve, újból kezdődjék a tárgyalások és tanulmányok végtelen munkája, melynek eredményeképp oda fogunk jutni, ahol egy év előtt voltunk s ezzel megköttöttük egy hosszú évre a város haladásának kerekét.

Ugy tudjuk, hogy a villamos világitás ügyében hozott közgyűlési határozat megfellebbeztetik s részünkről csak azt a kívánságot fűzzük az indokolt fellebbezéshez, hogy az elhárítsa a városnál az időbeli veszteséget.

B. G.

* **A vármegyei tisztviselők fizetés emelése.** A vármegyei közgyűlés egyhangulag elhatározta a megye

tisztviselőinek fizetés emelését, — mely az egész országban általános feltűnést keltett, hogy Bács-Bodrogh vármegye be sem várva a bizonytalan idejű állami rendezést, maga sietett hivatalnokainak anyagi jólétét némileg biztosítani addig, míg azt az állam megteszi. Hátra van még a belügyminiszter jóváhagyása. E napokban egy nagyobb küldöttség megy fel Bács-Bodrogh vármegyéből Budapestre Széll Kálmán miniszterelnökhez mint belügyminiszterhez, hogy ott támogatását és gyors intézkedését kérje ki a megyei tisztviselők fizetés javítására hozott határozat végrehajtására. Majdnem minden járás képviselve lesz e küldöttségben az irányadó és vezető bizottsági tagok által. Remény van arra és biztató kilátás, hogy a Belügyminiszterium a vármegye ezen határozatát jóvá fogja hagyni.

* **Katonasorozás aratás idején.** Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter a múlt héten kiadott rendeletével a sorozás újabb ellátásáról intézkedik. Arra hívja fel a törvényhatóságokat, hogy május 4-16. jun. 20-ig terjedő időre állapítsák meg az ujonczállítási terveket. Meghagyja a rendelet, hogy utóállításokat (további rendeletig tartanak: az önkényes belépés azonban megengedhető. A felülvizsgáló bizottságok elé csak már besorozott és tényleges szolgálati kötelezettség alatt álló katonák vezetendők.

* **Küldöttségek a főispánál.** A bács-kulai járásban gőze-épe-épe-tulajdonosok deputáltak tegnap Latinovits Pál főispánal s arra kérték, hasson oda, hogy a tarthatatlan helyzetükön segítse legyen. Nagy adót fizetnek, a kazánvizsgálati díjak nagyok s más egyéb terhek nehezdednek rájuk; Ömélő-ága szívesen fogadta őket s megígérte, hogy a módjában áll, azt szívesen megteszi. — G a j d o b r a r ó l j á r t u g y a n a k k o r s z i n t é n e g k ü l d ö t t s é g e z a f ő i s p á n a l a m e g e j t e n d ő j e g y z ő v á l a s z t á s ü g y é b e n . A küldöttség a főispán szívesen fogadta.

* **Baranyavármegye az obstrukció ellen.** Pécsről táviratozzák: Baranyavármegye törvényhatósága mai rendkívüli közgyűlésén dr. Toldi Béla indítványt nyújtott be, hogy a törvényhatóság a civillista felemelés és a katonai javaslatok ellen feliratot küldjön. Az indítvány ellen felszóllalt Daróczy Aladár képviselő, ki a törvényhatóságok kérvényezési és fölrási jogát csakis rendkívül fontos esetekben tartja megengedhetőnek. Morvay Ferencz a civillista emelése ellen, Mándy Samu és Kocsits Kamill alispán az indítvány ellen szólaltak fel, mire többeknek hozzájárulása után az indítványt 142 szavazattal 16 ellenében elvetették. A katonai javaslatok ellen beadott külön indítvány tárgyalása került azután sorra. Az alispán előterjesztése után Benkő Gyula indítványt nyujt.

**Olcsó pénz-
kölesönt**

zombori házak és földbirtokra 10—75 évi törlesztésre, állami és közhivatalnokok részére 4—15 vissza fizetésre gyorsan szerez; valamint TÖRÖK SORSJEGYEK eladását bécsi és párizsi bankházak részére díjtalanul közvetíti. SOLTI LAJOS bank-ügynöksége. Bővebb felvilágosítást készséggel nyújt GOMBOS MÓR ur Zomborban.

tott be, hogy a törvényhatóság írjon föl a képviselőházhoz és az obstrukció ellen foglaljon állást. Az indítványt 106 szavazattal 10 ellenében elfogadták.

A községi alkalmazottak fizetése és nyugdíjügye.

II.

A községi alkalmazott áll szemben a néppel akkor, amidőn a közterhek kivételéről és beszedéséről van szó, a községi alkalmazottak sorfala lép a tűzvonalba, ha az államot szocialis, vagy nemzetiségi igazságok nyugtalanítják, s a községi alkalmazott sepegette a nép szívébe a béke olaját akkor, ha ez helyzetének elviselhetlenségére fölötti elkészesedésben a törvény és az állam ellen zúgolódik. Már ez magában véve is indokoltá teszi a községi alkalmazottak sorsának javítását, s így funkcionál fogva is erkölcsi kötelesség lenne ennek megvalósítása annál is inkább, mert nehéz s nagyfontosságú hivatásának teljesítése körül ép helyzetének méltányos megjavításából merített öntudattal fejlethető csak ki azon mindig komolyabb és féltékenyebb való szocialis áramok elleni eredményes küzdelmet, amely immár őt is magával ragadni készül. Megtételték oda-főn a javaslatok az állami tisztviselők fizetésének felemelésére, s már elkészült a tervezet is, amely szerint az állam az öveit kellemesen meglepni készül, de a szegény mellőzött községi alkalmazottak, a társadalom és számkivetetelére a közöny mogorra alombányaitban egy fényugárt sem vetit. Valahányszor a hivatalnokok anyagi helyzetének javításáról van szó, ez csak az állami s legfeljebb a közigazgatási (megyei) tisztviselőket, — akik alatt a községi alkalmazott semmi esetre sem értendő, valahányszor a nemzetről van szó, ez csak a hazai birtokosokat, gyárosokat, magánhivatalnokokat, kereskedőket és munkásokat illeti, akik alatt a községi alkalmazott megint csak nem érthető. Mije tehát akkor a mindentudón kiktűszöbölt községi alkalmazott hazájának, ha a nemzet fogalma alatt még a bevándorolt s még tán honosságát sem szerzett iparos is védelmet s pártfogást talál! Itt születünk, itt teljesítünk védőkötelettséget, itt adózunk, e szent földet valljuk Hazánknak s e nemzet egyrőtégét képezzük, tehát mindentudón nem vagyunk joggal mellőzhetőek. Ha nem vagyunk állami sem közigazgatási (megyei) alkalmazottak, úgy a nemzetnek képezzük egy alkatrészt, még pedig egy nagyon-nagyon elhanyagolt alkatrészt, amelynek torzalakja annál kirívóbb, mennél gondosabban vannak a többi alkatrészek ápolva és fejlesztve, s akkor nem vagyunk mellőzhetőek a nemzet érdekeinek előmozdítások. Mint a társadalom minden más rétegét, a miénket is az állam van hivatva megmenteni azon küszöbön álló megsemmisüléstől, a melynek végvonaglásában most vagyunk. Tudjuk és érezzük, hogy mi is állam vagyunk és ép e tudat és érzés szállal meg bennünk akkor, amidőn a feledés végső fokán, létünknek keserű panaszunkban adjuk tanujelét. Oly nemzetben, amelynek minden társadalmi rétege még életképes alapokra fektetve nincsen, részleges fizetésemelésekről és kellemes meglepetésekről joggal és igazsággal szó sem lehet. Am emeljük fel az állami tisztviselők fizetését, rendeztessék a közigazgatási (megyei) alkalmazottak javadalmasításának kérdése, mi nem irigyeljük azt fölül, de adassék meg nekünk mindenekelőtt és még idejekorán a létképesség. Mielőbb, mert nyomorunk már nem soká viselhető el!

Atdültük mi községi alkalmazottak az úgynevezett állami tisztviselők helyzetének biztos alapokra fektetését s örömmel vetjük tudomásul annak idején a közigazgatási (megyei) tisztviselők javadalmasításá-

nak részbeni rendezését is, mert ezen örvendetes tényekből reményt merítettünk saját sorsunk jobbulásához. Némán, türelemmel s a követelt sorrendben való megnyugvással vártunk egy jobb idő bekövetkezését, hiszen az egész társadalomban mi vagyunk az utolsó s egyedüliek, akik segélyért kiáltunk, még pedig sürgős, a haladók aggodalmával öhajtott segélyért. Nem a vármegye, s nem a község autonómijához fordulunk ezúttal, mert az eredménytelen s hiábavaló kopogtatás lenne, hanem a magas kormányhoz emeljük eső szavainkat, a honnan egyedül várhatjuk és várnunk kell a mentő vezényszót. A közelmúlt eléggé bebizonyította, hogy mindenütt, ahol egyetek, testületek, gyárak és magánosok érdekeit c-orbitó áldozatokról volt szó, a kormányknak kellett törvényhozásilag intézkednie, bebizonyította azt is, hogy ez áldozatok az illető egyet, testület, gyáros és magános bukását; nem idézték elő s legfeljebb ezek háztartásában okoztak némi változásokat, nem lesz veszedélyeztetve a községek existenciája sem akkor, ha megfelelő megterhelésük mellett alkalmazottaik helyzete — szükséges esetén állami segélyeztetéssel is — az egész e Hazában egyöntetűen be fog illeszteni a kor igényei s a társadalom szabta keretekbe. Ha módjában állt a magas kormányknak a díjnokok napdíjminimumának meghatározása s nyugdíjképesse nyilvánítása azoknak, ha módjában állt a gyári munkások s mezőgazdasági napszámok bérének meghatározására, kell hogy módjában álljon a községi alkalmazottak fizetésének s nyugdíj ügyének egységes alapokon való rendezése is. Nem öhajtunk kívánságainknak a fizetés mérvét, sem a nyugdíjügy módjait illetőleg számokban is kifejezést adni, e tekintetben szolgáljon mérvadóul az állami és közigazgatási tisztviselőknak már is érvényre juttatott a kor követelményekhez arányított fizetése s nyugdíjszabályzata.

Némán kiűdtöttük végig azt az elkeresedett harcot, a melyet a létért a hivatalnok, kereskedő, iparcs, s a munkás évtizedeken keresztül vívott a társadalommal s a törvényhozással, s önzetlen készséggel sorakoztunk mindannyiszor, hű elobaratok gyanánt a kormány zászlója alá, lelkes önteláldozással nyújtva segédkezet a nyugalom és béke helyreállításához, de fájdalom és ellene való elfogatlanságban mi feledve lettünk. Igaz, hogy a községi alkalmazottak helyzetének méltányos s immár halaszthatlan javítása s nyugdíjképesse tételük jelentékeny áldozatokat kíván, de a törvényhozásnak számos mód és eszköz áll rendelkezésére ahhoz, hogy a mindenkör mellőzött községi alkalmazottakat dermedtségükből a szeretet ugyanazon hevél melengesse fel, amelylyel immár az egész nemzet rend- és rangkülönség nélkül fellesztette s a megölhetés színvonalára emelte.

Készséggel reméljük, hogy jelen felhasználunk nem vész a pusztá légebe s meghallgatásra találand azok körében, akik sorsunkat intézni hivatják. — Reméljük, hogy helyzetünk súlyos és veszélyes állapotának ismeretében nem fognak szemet hunyni a községi segédkezemélyzet szánlamas legiója előtt, s amikor a tisztviselők fizetésének általános javításáról van szó, godoskodni fognak arról is, hogy a mi sokkal sürgösebb, szükségesebb és fájdalmasabb bajaink orvosoltassanak és nem fogják bevárni azt, hogy mi is szervezkedve foglaljunk állást Isten — ember előtt igazságos jogaink megvédésére.

D. J.

Hírek.

* **Személyi hír.** Latinovits Pál főispánunk kedden este székhelyére Zomborba érkezett.

* **Kinevezés.** Ó felsége a király dr. Oetko Dezső pécsi kir. járásbírói albiró a szabadkai kir. törvényszékhez bíróvá nevezte ki.

* **Az újtemplom.** Az újtemplomnak lelkijében való ellátásáról illetve a ferenczrendi szerzetesek Zomborba való telepítése ügyében, mely a kis piacra építendő bérház ügyével, nemkülönb a barátok részére emelendő kisebb klastrommal van egybekötve, úgy amint az lapunkban is részletesen kifejtettük — most mint értesülünk, Latinovits Pál főispán, — miután Zomborban nem akadt vállalkozó építész — Mocsányi Károly jó nevű építésszel tárgyal, ki jelenleg a bajai közközházát építi.

* **Selyemtenyésztés.** Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter most adta közre külön füzetben, rajzokkal illusztrálva Bács-Bodrog vármegye selyemtenyésztéséről és selyem fonó iparának az 1902. évről szóló jelentését. A jelentésből kitűnik, hogy vármegyénkben elmúlt 1902. évben 128 községben és pusztán 28.484. egyén, illetve család foglalkozott selyemtermeléssel, kik 409.301 kilogramm selyemből termeltek, kik részére ezek után 740.717 koronát fizettek ki. Legtöbbet termelt Mélykut, 10.366 kilogramm, legtöbb pénzt kapott Zsalya község 18.315 koronát. Zombor városáról így emlékszik meg a jelentés: Zombor városban 1902-ben 550 tenyésztő 6,189 kgr. gubót termelt, 11,190 koronát keresett. Átlagos keresete egy tenyésztőnek 20 korona volt; logmagasabb keresete pedig egy tenyésztőnek 96 koronára rugott. A selyemtenyésztés megkezdése óta 270,026 koronát fiztünk ki a városban. S z e d e r f a - l l o m á n y a : Közterületeken beszédesre alkalmas szederfa van, 4,405 darab, esik átlag 1 tenyészőre 8 darab. Ez évben önkre ment 94 darab. Zombor városa azon hely az egész országban, ahol legtöbbet keresek a selyemtenyésztésből. Ez legfényesebb bizonyítéka annak, hogy nagyobb városokban is szivesen foglalkoznak ezen keresettel. Bizonyítja továbbá azt, hogy a kisiparosok, akik amugy is nehéz megélhetési viszonyokkal küzdenek és akiknek felségelyezésén különböző tényezők fáradoznak épen nem megvetendő keresethez jutnak, a selyemtenyésztésből. A legnagyobb baj azonban itt is, hogy sürően gátolják a tenyésztőket a lombszedésben. De egyuttal elismerjük, hogy ezen baj megszüntetésére a városi hatóság szives volt igen erőlyesen intézkedni és rendőroket küldött ki a lombszedők védelmére. A rendőroket természetesen arra kellene utasítani, hogy komolyabban vegyék feladatukat. Mert a rendőroket csak pusztán jelenléte meg nem nagy biztosítékot nyújt. Mig ellenben erőlyes, de tapintatos közbelépéssel még több szegény embernek biztosíthatják a selyemtenyésztés után várható keresetet. Kérjük továbbá a várost, hogy a faiskolában a rozsdásra szederfa-tenyésztésre, valamint a kiültetett fiatal szederfák ápolására több gondot fordítson.

* **Zombori ifjak az országos gyorsiró ünnepon.** Husvét hétfőn Pápan nagy érdeklődés mellett folyt le az országos gyorsiró ünnepély — és másnap kedden lett megartva a verseny, melyre közel 180 pályázó jelentkezett különböző városokból. Zomborban a főgymnasiumi nagy tanulója vett részt a versenyen, közülük Treer János a kitűnő gyorsiró, aki perczenkint 300 szólatgot képes írni és országos versenyen díjat is nyert már. Az ifjak így gyokolata Rác Soma főgymnasiumi tanár ügybuzgalmát a kitűnő tanítási módszerét dicséri.

* **Falu Szilágyi Dezső nevére.**

Prgl.-Szt-Iván és Szonta községek határában 6886 hold területen 260 család telepedett le. Minden telepésnek 20 hold földje van. Darányi Ignác földmívelési miniszter új

tantermet, tanító lakást, lelkészlakot, köz-séglázat építtetett s a telepek ma 1112 lakosa van. A községnek hivatalos neve nincs. Most Darányi földművelésügyi miniszter meleghangú leiratot küldött Bács-megyéhez, melyben egyetértve Széll Kálmán miniszterelnökkel, mint belügyminiszterrel, arra hívja fel a vármegyét, hogy az új kinostári telepés község Szilágyi Dezső nevről Szilágyinak neveztesse. Néhány hónap előtt küldöttség járt a telepről Budapestben Darányi Ignác földművelésügyi miniszternél, hol a telepek nevét kérték és a község derék plébánosa Bászler István engedelmet kért Darányi minisztertől, hogy a közöhalján engedje engedje meg, hogy a község Darányi falvának neveztesse el. Erre Darányi miniszter nem egyezett bele, hanem ajánlatba hozta, hogy a törhetlen nagy magyar Szilágyi Dezsőről neveztesse el a község. Es Szilágyi Dezső a vidéken járt is, ismerte e vidék lakóit, — midőn a bácsmegeyi politikai küzdelmekben részt vevő, az apatini kerületben Szemző Gyula érdekében sikeresen közreműködött, — elmondván Doroszlón híres beszédjét, mely sokáig felejthetlen lesz e községben. Kegyeletesen tény ez a név megörökítés úgy az ország érdekében való és nem muló érdemekért, de emlékezzék arra a rokonszenvenre is, amelylyel Szilágyi Dezső a magyar földművesek jóvoltára irányuló minden tevékenység, így különösen a telepítés ügye iránt mindenkor, még utolsó napjaiban is érdeklődött. A miniszter méltán számít a törvényhatóság és községi képviselőkkel közösen örmőre, melylyel felhívását teljesíteni fogják és a vármegyének ősi erőitől duzzadó földjén egy életérős község fogja Szilágyinak soha el nem halványuló emlékét hirdetni.

* **Esküvő.** Sziefert Sándor eszéki vőlegény honvéd százados e napokban Bajmokon vezette oltárhoz Bagó Irén úrnőt, néhai Bagó Károly vármegyei tisztviselő leányát.

* **Zombor szab. kir. város körponti választmánya.** 1903 évi április hó 16-án csütörtökön délelőtt 10 órakor ülést tart. Tárty. Az 1904-ik évre érvényes bírándó képviselő választói névjegyzékének kiigazítása.

† **Halálozás.** Koszani Szevetiszlav Koszani Szilárd tekintélyes kereskedő egyetlen fia, f. 14-én élt 81. évében, hosszas szenvedés után Zomborban elhunyt. Ma d. e. 10 órakor temetik, kit nagy kiterjedésű rokonsága gyászol.

* **Örömmünnep.** Zomborban a Misszonyunkról címzett zárda iskola növendékei ma csütörtökön este 7/2 órakor Fejér Gyula apátplébánost igazgató névnapja alkalmából „A lourdesi Pásztorleányka“ című 5 felvonásos szindarabot játszá az intézeti növendékek, — melyet tisztelendő apácza nénék gondos betanítása mellett az intézet 40 növendéke fog eljátszani. A felvonások közötti rész classicus szent énekek töltik ki. Városunk intelligens közönsége, kik az apaca tanítónők fáradságos munkásságát méltányolni tudják, — nagy érdeklődéssel vannak eltelve a mai esti előadás iránt.

† **Halálozás.** Vettük a következő gyászjelentést: Megtört szívvel tudatjuk rokonainkkal, barátainkkal és ismerőseinkkel, hogy forrón szeretett édes atyánk, illetve nagyatyánk, sógorom, apósunk és testvérünk Hruba Mihály nyug. vármegyei tb. főszámvéző folyó hó 13-án belután 7/2 órakor rövid, súlyos szenvedés után 79 éves korában elhunyt. A drága halott földi porai folyó hó 15-én délután 5 órakor fognak a gyászházban (Felsőváros, Florián-utca 384. sz. beszenteltetni és a szent Rókus sarkertben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szentmise áldozat folyó évi május hó 12-én délelőtt 9

órákor fog a megboldogult lelki üdvéért a helybeli plébániatemplomban a Mindentudónak bemutatni. Zombor, 1903. évi április hó 13-án. Áldás és béke lengjen hamvai felett! Hruba Sándor, Hruba Paulina, Hruba Kornélia revizyei Reviczki Károlyné, Hruba Laura, Müller Béláné, gyermekei. Hruba Gyula, Hruba Ottmár, unokai Hruba Anna, Jung Menyhért, Hruba József, testvérei. Jung Menyhért, sógora. Hruba Sándorné szül. Scherer Róza, meny. revizyei Reviczki Károly, Müller Béla, vejei.

* **Villamos bizottság.** Zombor városának ulosk közgyűlési határozata értelmében az ujonnan választott villamos bizottság tegnap délután alakuló ülést tartott. A bizottság elhatározta, hogy a közgyűléstől kérelmezni fogja kiegészítést és pedig egy előadóval (aki mindent végez: Latinovits Szaniszlót) és a főmérnökkel, (aki az összes terveket és számadatokat összeállította: Gergurov Milán.) Végül felkérnek egy fővárosi egyület arra nézve, hogy az készítse el a város pályázatát hirdetését, az mondja meg majd, mit akar Zombor városa.

* **Városi közgyűlés.** Zombor szab. kir. város törvényhatóság bizottsága folyó hó 30-án délután rendes közgyűlést tart.

* **Jótevény adományok.** Kalocsányi oltár egyesület létezik, mely közadományokból azon nemességet teljesíti, hogy szegényebb templomok részére, melyek szerelvényeiket nehezen szerezhetik be — egyes tárgyak adományaival segélyezik. Amely templom ily szerelvényekért oda folyamodott mind kapott még segélyt. Vármegyénkben a következő templomok kaptak segélyt: Z e n t a: 1 kehely patenával ezüstből aranyozva; 1 pacifocale; 1 viola szint misemondóruha; 1 fehér pluviale; 1 kettős stóla; 1 alba; 2 korong; 1 cingulum; 4 vállkendő; 1 beteglátogatósi szelence; 1 burga; 1 mise könyv; 1 rituále; 1 evangélium könyv; 1 oltár csengetyű; 1 szenteltvíztartó; és ampollák. Z e n t a szegényház kápolnája: 1 fehér misemondó ruha; 1 kaing; 1 alba; 4 corporale; 1 biretum; 1 rituále; 1 Goffine könyv; 1 misekönyv támla; 1 beteglátogatósi szelence; 1 szentelt víztartó és egy füstölő. Hasonló mennyiségű tárgyakat kaptak: O - K a n i z s a, S z a b a d k a, Z e n t a felső hegyi templom, G o m b o s - B o g o j e v a, A l s ó - K o v i l, R é m bácskai községi templomok, azonkívül még vagy tíz az ország más városainak templomai.

* **Utcai verekedés Apatinban.** Reitenbach József f. hó 13-án a Fernbach-féle korcsmában tánc alatt összekapott Ugrik János, apatini halással. Ugrik János nem hagyta a jussát, mire Reitenbach József és Ferencz, meg Melchior Ferencz rekirontottak és az utcára kergetvén, iszonytan összeszurkálták.

* **Milyen idő lesz? A szegedi Meteor Vozary Pál mérnök husvét utánra így jószól: Husvét másodnapja kellemesebbnek ígérkezik, mint az első. Két veszedelmes napja van még e hónap; a 20-iki és 30-iki esomópont, amikor újra fagyolt tarthatunk. Még május 18-án is feltehető a fagyfolyó, mert az alapjelleg e esomópontokon is hideg és csak a közbejöhethető napkitörések vehetnek gátat, amint azonban a nap megfigyelése által már előleges 8—10—13 nappal előbb megtudhatunk, így a védekezésre is elkészülhetünk. E hónap változói esomópontjai: 20., 23., 27., 28. és 30-ik esnek.**

* **Új igazgató-főmérnök.** A bacsoldvári armentesítő társulat az igazgató-főmérnöki állásra Kaszap Győző titeli szakasz mérnököt választotta meg. A megválasztott főmérnök nemesak szakmájában kitűnően képzett egyén, hanem társadalmilag is tevékeny elő, a kibén buzgó és hazafiasan gondolkodó vezető embert nyert Bács-Földvár községe is.

* **Kisiparos kongresszus Zentán.** A zentai Ipartestület elhatározta, hogy a Mezőgazdasági és iparképzés tartalma alatt f. évi aug. hó 20. és 21-én a kamara területén levő kisiparosokat nagyülésre hívja össze. A gyűlés tárgyát az ipartörvény helyes irányú módosításának szorgalmazása fogja képezni.

* **A faiskolákról.** A földművelésügyi miniszter rendelkezlet bocsájotta ki a faiskolákról, a melyben megköveteli, hogy minden községben a törvény követelte a terület-nagyságban meglegyen a faiskola és ez kizárólag ezen célra használható. A mindennapi és ismételő iskola növendékeinek gyakorló-terület a faiskola átengedhető, de rendelkezéséről nem szabad elvonni.

* **Egy millió ikra.** Az országos halászati felügyelőség minden évben nagy mennyiségű hal ikrát küld, hogy a Tisza halbőségét biztosítsa. Ez idén ismét egymillió fogasszűlő ikrát kap Obecse a felügyelőségől ingyen és az ehhez szükséges 20 költő kosarat.

* **Gyógyszertár eladás.** Btopolyán Radány Bertalanénak volt gyógytárát, melyet Dr. Székely Ernő és Papay Árpád vettek meg nemrög, most eladták Jakab István gyógyszerésznek.

* **Baján nem lesz nyári szini saison.** Pesti Ihsz Lajos szini igazgató azon kérelmet terjesztette Baja város tanácsa elé, hogy mentse őt fel az április—májusi saison megtartása alól, hanem adjon társulatának helyhatóságai engedélyt az október november hónapokra. A tanács a kérelmet kedvezően intézi el.

* **Esküvő.** Viter Kálmán m. kir. honvéd-örnag, zombori földink, Vértési Károly lapunk jeles munkatársának öccse, mult heten esküdött örök hűséget Iklódy Boriska urhölgynek Hosszuzemőn.

* **Hangverseny Apatinban.** Kedélyes és pompás husvétii értéket szerzett nekünk — mint apatini levelezőnk írja — Lányi Géza zene- és daltársulata. A husvét két estéjén az Andrász-főle vendéglőben változatos programmu hangversenyt rendezett. Nem a társulat tagjai, — akik egyfölt egyig a jó művészek sorából valók — mult, hogy a nagy erkölcsi siker mellett, kielégítő anyagi siker nem volt. Meglehet, hogy sokan a szolid programot nem vélték feltalálhatni, meglehet az is, hogy közönségünk már nagyon rászakott az akrobata-mutatványokra. Pedig, ha a műsor szoliditását kétségbe vonták, tévedtek. A józlésű, kitünő megválasztott műsor minden várakozásunkat meghaladta, mert azt szorosorok értelemben vett művészek játszották el. A társulat tagjai közül elsősorban ki kell emelnem A l m á s i L o l á t, aki szépségével, énekével és „kékvalk“ négytáncával meghódította az intelligens egybegyűlt közönséget. Nem kisebb sikert ért el Ö s e r v á r y I l o n a szép, erős hangjával. A hírneves cimbalomművész, L á n y i G é z á t és R ó z s a B a n d i t, az uriprimást főlülleges magasztalom. Megtették ezt előttem sokkal többben. A társulat tagjai között kiváló helyet foglal el még D o b ó J ó z s e f borionista és N a g y G e z a, zongoraművész. A műsor híres operet-részekből, magyar népdalokból, különféle zeneszámok — és táncból állott.

* **A temerini ipartestület legutóbbi közgyűlésén Mihályovits Endre köztisztviselőben álló plébános, a testület érdekei iránt tanusított jóakarataért, támogatásáért, tisztelbeli elnökévé választotta s az erről szóló, biztessen kiállított diszkolevelet hattag bizottság adta át a kitüntetett plébánosnak.**

* **Új iskola Bács-Kereszturon.** Bács-Kereszturon a közoktatásügyi miniszter egy öt tantermet és igazgatói lakás magában foglaló központi elemi iskola felépítését határozta el. Az államépít-

Levelezés.

Egy kupaktanács határozatai.

Ada, 1903. ápr. 14.

Ada város képv. testülete legutóbbi közgyűlésén ugyancsak megmutatta a foga fehéret. Megmutatták, hogy „többé nem parancsolnak itt az urak, hanem mink.“ Hogy kik voltak azelőtt az urak, azt nem tudjuk, de azt igenis tudjuk, hogy a jelenlegi subás képviselők azelőtt is ott ültek kifizetést mellet a zöld sztal mellett. Csakhogy azelőtt kormánypartiak voltak s ebbeli minőségükben, saját haszonlesésük folytán, ezeket dobtak ki, illetve megkárosították a város pénztárát s amidőn a nép ezt szemükre vetette, megfordították köpenyeiket s hirtelen ellenzékletté, sőt mi több, szocialistákká is vedlettek, csak hogy megmaradhassanak város atyusi székükben, magukat pedig akkép mosván, hogy mindeme bűnökért az urak a hibásak, vagyis az a 2-3 uri egyén, akik mint városi virilisták be választva lettek. Eme eselvetésük folytán a két héttel ezelőtt megtartott képv. választás alkalmával ismét bekerültek képviselőkké, hangoztatván, hogy most máj az urakat nyitott szemmel tartják. S csakugyan legott hozzál láttak programjuk megvalósításához. Az uri emberek kérvényeit mind, egytől-egyig leszavazzák. Nem törődnek ők azzal, hogy igazságos, méltányos avagy jogos-e az ő kérelmük, nem, csak azt tudakolják ki, hogy a kérvény beküldője úri, azaz „kaputos-ember-e? S ha az, akkor Istennél az igazság, azt irgalmatlanul le kell „tromfolni.“ Adán számára jog, törvény és igazság nem terem. Határozataikból 1-2 ime, itt bemutatunk. Az elmúlt ősszel egy új iskolát építettek a tanyán; az csak földből vert falazata új, mert többi részei, u. m. az ablakai, az ajtóit, gerendázata, czerepei stb. stb. az mind régi, azaz egy dülledésnek indult s lerombolt épületnek a megmentett, korhadt romjai. Ezekből a korhadt romokból emelték föl tehát az új (!) iskolát. S amily anyagból épült, épp oly kőszönet van benne: a padlárs senki sem mer fölmenni. Mert, ha valaki mégis oly vakmerő volna s végig akarja menni rajta, bár lassu léptekkel is akkor olyan hullámzás, recsegés ropogás hallható rajta, hogy az illető megrökönyödve kénytelen visszahátrálni. Szóval veszélyes, életveszélyes az új iskola. S ebben az iskolában 100-nál több növendéket tanítanak. Az igaz, hogy a tanító s növendékei önfeláldozólag — csak hogy a város atyusoknak kedveszenek, — számot vetettek már életükkel, gondolván egyszer ugyanis meg kell halni s az már mindegy, marad akár a párnák közt, akár a padlár leszakadása folytán. De addig is, míg eme katastropha bekövetkezik, a tanító nem akart éhen halni s folyamodott a községhez, mint iskolafenntartóhoz egy kis kertért. (Mert ezt a luxust már meg nem adták neki.) Kérvényében hivatkozott, hogy a törvény ujonnan felépítendő iskolánál 1/4 holdnyi tanítói kertet is rendel, de mi nekik a törvény, ha a tanító is „kaputban“ jár. Minden ok nélkül kérvényét visszautasították. — Egy másik esetben a tanítóság hivatkozva, az Adán uralkodó, speciálisan drága életviszonyokra, (mert Zentán bár ez nagyobb város, mégis olcsóbb a megélhetés) kérték fizetésük fölemelését; a tanyaiak 500, a városiak 600 frtra kiegészítetteti. S mi történt? Az, hogy: „Si tacuisses, philosophus mansisses“. Nem-hogy érdemlegesen fölemelték volna, hanem határozatlanlag kimondották, hogy jövőben a tanítói állások üresedésékor a megválasztandó tanítók még annyit sem kapnak, mint ezek most. Szóval a tanítói fizetést 100 frttal kevesebbre, a minimumra redukálták. De hát ugy kell nekik, minek járnak kaputban? S aztán miért nem követik annak a bölcs, subás képv.

tészeti hivatal a versenytárgyalást e hó 27-ére üzte ki. A jövő tanév tehát már a díszes emeletes épületben fog megkezdetni.

* Wlassios a szegény gyermekekért. A közoktatásiügyi miniszter körrendelete veszi gondjaiba a szegény iskolás gyermekeket. Tudja, hogy a tankötelezettség végrehajtásának egyik nagy akadályja a nép szegénye, a tankötelesek ruhállansága és az a körülmény, hogy az iskolától távolabb eső gyermekek, akiket szülőik kellő déli eleséggel el nem láthatnak, ezen okból az iskolát nem látogatják, vagy amennyien látogatják is a gyané (lápálkozás miatt testileg-lelkileg elernyednek és az oktatási munka rájuk végre jóformán kárba vész. E bajok megszüntetésére már két év előtt hivatala rendelkezéssel az iskolai halóságokat. Elrendelte, hogy az iskolai bírságpénzek egy részéből a szegény gyermekeknek ruhával való segítésére gyűjtőn alapot és azt társadalmi uton is gyarapítsa. A mostani rendelkezés a szép tervet kívánna megvalósítani, hogy az iskolát távolabbról látogató szegény gyermekek érkezéséről az iskola tanítói testülete és a helyi felügyelő bizottsága gondoskodnak. — Hogy mikép, arra nézve utal a miniszter a csongrádi állami elemi iskolai gondnokság, a tanítást és az ottani társadalom nemesebb és áldozatkész munkásságára, amely részint pénzbeli, részint terménybeli adományokból már megvalósították a miniszter ideáját. Megígéri a miniszter, hogy a szegény gyermek-konyhák létesítésének ügyét legmelegebben érdekeltőségével fogja kísélni, a tanfelügyelőknél és tanfelügyelősségi kirendeltségeknek pedig kötelességükké teszi, hogy maguk vegyék kezükbe ezen emberbaráti mozgalom megindítását, vezetését és irányítását.

* Adomány templom építésre.

Császka György kalocsai Érsek Szabadka város egyik népes pusztyáján a 3600-nál több lelket számláló Sebesiteny templomot épített, melyre 80 ezer koronát adományozott — és két év alatt a templomot fölépítette. A gazdag Szabadka így jut egy szép templomhoz — adomány útján.

* A szabadkai tanítók fizetés rendezése.

A szabadkai tanítók ösztentestülete Meznerits Ferencz elnöklété alatt ülést tartott, amelyen a szabadkai tanítók fizetésének rendezésével foglalkoztak. Elhatározták, hogy egy memorandumot intéznek a tanácsoshoz, melyben fizetésüknek következőképpen leendő rendezését kérelmezik: A tanyai tanítók alapfizetése 450 forint helyett 500 forint lenne. A II. osztályu fizetés megszüntetetik, vagyis 600 forint lenne minden tanítónak a törzsfizetése. Minden egyes tanító tizenöt évi szolgálat után 100 forint előléptetésben részesüljön s a rendes quinquennium megmarad. A felügyelő-igazgatói állás a mai hatáskörével megmarad. Az igazgató-tanítók a vezetőség alatt álló iskolák osztályainak számára szerint 100, 200, illetve 300 forint tiszteletdíjat kapnak fizetésükön kívül. Ily értelemben a tanítók fizetésüknek rendezését. Mindenestre figyelemreméltó a szabadkai tanítóknak ez a mozgalma.

(**Jó Tanács.** Mindazoknak, kik pázsított akarnak létesíteni, ajánljuk, hogy szerezzék be Mauthner Ödön szász. és kir. udvari magkereskedéséből, Budapest és „Sétateri“ vagy a „Margit“ fűmágvevéreket. Ezeket már 29 évre szállítja Mauthner Budapest és a Margitsziget oly bámulatra méltó és gyönyörű sétateri részére.

* Lapunk könyvnyomdájában egy tanoncz fölvétetik — vidéki teljes ellátást kap.

selőnek a mondását, aki azt tanácsolta nekik, hogy a szünetidőben amikor ráérnek, „menjenek kaszályni s kukoriczát kapálni, akkó mindjár több bérük lösz. — Egy harmadik esetben az uri közlakosság kért egy polgári iskola föllállítását. Kérvényükben hivatkoztak a törvényre, mely minden oly községben, mely az 5000 lelket felülmúlja s az ilyenmő intézettel bíró községtől kellő távolban van, polg. isk. föllállítását rendel. S bár a kellő távolság is meg van, a lakosság száma is 13,000. (Mohol községgel, mely Adával ugyszólván összevagy növe pláne 23,000 teszi ki) mégis elutasított. — De hát a kaput, a kaput. — Negyedik esetben a község főjegyzője természetben lakást kért. Hivatkozott, hogy abból a 200 frtból, amit éven át lakpótlék czimen élvez, tisztességes lakást a város beltartóletén, a községvárohoz közel nem kaphat, valamint, hogy az a lakpótléka ideiglenesen szól, míg a jegyzői-lak föl nem épül, s a községnek sem lenne kárára, mert azt a 200 frt évi lakbér kiadást ily módon megtakaríthatná. De mit érnek a szép elvek, mikor a főjegyző is kaputban jár. Kérvénye elutasított.

Még több ilyen sérelmes határozatot tudnánk felhozni, de minek növeljük még jobban az elkeseredést? A pohár egészen megtelt s az uri község fölláborodása e cinikus subások ellen máris a tetőpontra hágott.

De ajánljuk e dolgokat Bácsbodrog vmegye nemesen gondolkodó közigazgatási bizottságának szives figyelmébe, amidőn e dolgok felebbezés folytán hozzá kerülnek!
r. l.

Pályázati hirdetés.

Szántova községben legközebbi folytán üresedésbe jött segédjegyzői állásra ezennel pályázatot hirdetek és felhívom a pályázni óhajtozókat, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodványukat **1903. április 30-ig** alulirothoz nyujtsák be.

A segédjegyzői javadalmazás 800 korona évi fizetés havi előleges részletekben. Baja, 1903. április 8.

Vojnics Máté,

főszolgabíró.

320

1903

Versenytárgyalási hirdetés.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter úr rendelkezése a monostorzseghi partvédezet alsó végénél keletkezett partszakadás biztosítását célzó munkához szükséges anyagok, mint;

1.) 302 köbméter első osztályu kőhányási kőanyag,

2.) 2458 köbméter másodosztályu kőhányási kőanyag,

3.) 586 köbméter rostált bányakőtörlemék szállításának és beépítésének, valamint

4.) 10423 kévo friss vágásu rőzse szállításának vállalati uton való biztosítása céljából a zombori m. kir. folyamernőki hivatal helyiségében **1903. év április hó 29-én** délelőtt 11 órakor nyilvános zárt ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

A rőzse szállítására, a többi anyagokra ki nem terjedő külön ajánlat is benyújtható.

A szabályszerűen kiállított ajánlat, melyhez az ajánlati összeg 5%-ának megfelelő és valamely m. kir. adóhivatalnál bánatpénz gyanánt történt letételét igazoló elismervény is csatolandó — külsőleg is ajánlatnak megjelölve, a jelzett napon délelőtt 10 $\frac{1}{2}$ óráig az alulirt folyamernőki hivatalnál nyujtandó be, hol a vállalat szabályozó és részletes feltételek, ter-

vek, valamint egyéb tájékoztató adatok is a hivatalos órák alatt megtekinthetők s az ajánlati minta is megszerkezhető.

Zombor, 1903. ápril 7.

M. kir. folyammérnöki hivatal.

329/1903. szám.

Varsenyártályalási hirdetés.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter ur által a kandlei partbiztosítás 132-196. sz. szelvényei között keletkezett szakadás helyreállítására engedélyezett munkálatokhoz szükséges anyagok, mint

- 1.) 270 köbméter elsőosztályú kőhányási kőanyag,
2.) 971 " " második
3.) 128 " rostált bányakőtörmelék szállításiának és beépítésének,

4.) 6500 kéve friss vágású rőzse szállításának, 5.) Egy köbméter kő más járműbe való rakásának és ebből való beépítésének, illetve a parton való kirakásának és innen vízbe való beépítésének vállalati uton leendő biztosítás cölöjéből, a zombori m. kir. folyammérnöki hivatal helyiségében 1903. évi április hó 30-án délelőtt 11 órákor nyilvános zárt ajánlati varsenyártályalás fog tartatni.

A rőzse szállítására, a többi anyagokra ki nem terjedő külön ajánlat is benyújtható.

A szabályszerűen kiállított ajánlat, melyhez az ajánlati összeg 5%-ának valamely m. kir. adóhivatalnál bányatpénz gyanánt történt letételét igazoló elismervény is csatolandó, — kölséglet ajánlatként megjelölve az említett napon délelőtt 10 1/2 óráig a zombori m. kir. folyammérnöki hivatalnál nyújtandó be, hol a vállalatot szabályozó általános és részletes feltételek, tervek, valamint egyéb tájékoztató adatok a hivatalos órák alatt megtekinthetők s az ajánlati minta is megszerkezhető.

Zombor, 1903. évi április hó.

M. kir. folyammérnöki hivatal.

1815. sz.
Eg. 1903.

Pályázati hirdetés.

Járásomhoz tartozó Bács-Kula községben elbocsátás folytán üresedésbe jut, s évi 700 korona fizetéssel javadalmazott községi II-sod irnoki állás betöltésére ezenem pályázatot hirdetek, s felhívom az ezen állást elnyerni óhajtokat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám folyó évi április hó 30-dikáig annál is inkább nyújtsák be, mert az azonnal érkezettek figyelembe sem fogom venni.

Bács-Kula, 1903. évi április hó 4-én.

Radich Aladár,
szolgabíró.

Nyilttér. #)

Kérelem.

Főlkérem azon polgártársakat, akiknél az országgyűléshez intézett feliratunkra aláírásokat gyűjtő levek vannak, hogy azokat nekem legkésőbb e hó 25-ig beküldjék sziveskedjenek, hogy a 26-án este induló kocsijunk Budapestre vihosse és átadhassa.

Zombor, 1903. április hó 10-én.

Dr. Patuj Sándor,

a zombori népgyűlés előadója.

* Ezen rovat alatt közlöttéket nem vállal felelősséget a szerk.

Szőlőlugast ültessünk
minden ház mellé és házi kertjeinkben.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (hár mind kü-ső természetű) mert nyugvóbrósza ha megnő, lemond nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugastnak alkalmas faokat ültettek, azok 3-4 éven utaját hazukal az egész szőlőteret idegen a legkötődőbb munkától és más édes szőlőkkel.

A szőlő hasámban mindenütt megerem s hincson oly hák, melynek fa a mellett a legcélszerűbb gondó-asal felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekbbszre anélkül hogy legkevesebb helyet is elolajna az egy-nyere hasálató részekből. Ez a legbálatószabb gyűmölcs, mert minden évben terem.

A fiók ismertetése ve atkozó szíves élnyonyomatú katalógus hár-lek ingyen és bérmentve kiküldetik, ha az a ki ímetl egy levelezőcímet tudatja.

Érmetl ki első szőlő-ültetvény Nagy-Kánya, u. p. Székelyhid

Betegek egészségesek lettek,
gyengék erősek lettek.

Kiváló életelixir, híres orvosok által ajánlott, mely minden lemerő bajt gyógyít. A szervezetet erősíti, a gyengéket erősíti, a betegeseket egészségesekké teszi. A hosszú élet, mag van folytatva.

Évek hosszú során át úrsímlősen tanulva és kutatva a most poros akadémia és a jelen orvosi tudományokban, dr. Wood amerikai orvos azt a

caudán kijelentést teszi, hogy ő az életelixirt fel-találta és képes vele a legzárkózott keveredések gyógyítását, mellyeket csak ő csomó és mellyeket ő az életelixir előállított, a mi gyümölcse az év kőn tartó kutatásának, minden betegséget, mely az emberi testet hántja, meggyógyítja, semmi kétség hogy az orvos az általa valószínű és a csodálatos gyógyítás, melyet napokint eléri, nagyon is meglepette bizonyít. Elmélet, mellyel előhozakodott, észlelt, székelykötő tapasztalatokhoz nyúzik, melyeket évekint az orvosi praxisban szerzett. Egyetlen szenvedő se mulasztja el a csodás életelixirt, mint a hogy ő nevezi, megpótolni. Egész sárgulások kiválasztás figyelemmel, s majdnem lehetetlen, ha nem bizonyítanak hirtel érdemi tanuk.

Az orvosok által feladott betegek esálatójának az áratáknak teljes egészségesen visszaadattak. Rheumatizmus, neuralgia, gómor, máj-, vesé-, vér- és lüherbetegségek és helyszájajok ellátások mint hányószet által. Főfaják, derékfájás, idegesség, hűdöglet, aszkor, köhögés, hűdöglet, katarrhis, bronchitis és minden torok és tüdőbaj vagy; mas ez ő szerek megjavulnak oly idő alatt, mely egyszerűen csodálatos.

Tisztítja az egész szervezetet, vért és szöveteket, az idegek normális erjét visszaadja és az egészeg esakumar ismét helyreáll.

Ára: 6 üveg 6 kor., 12 üveg 10 kor. A széküldés utániét vagy a pénz előzetes beküldése mellett vámszállítási törvények. Magyarországot elfogadják

Petrovicz Kiklós, Budapest, IV., Bécsi-utca 2. sz.

KEIL-LAKK

(Glaser)

legkötődőbb mázoló-szer puha padló számára.

1 nagy palack ára fnt 1.35 kr. — 1 kis palack ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

legjobb és leg egyszerűbb beereszlő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 45 kr.

Arany-fénymáz

képkercetek stb. bearanyozására. 1 kis palack ára 20 kr.

Fehér „Glaser“-fénymáz

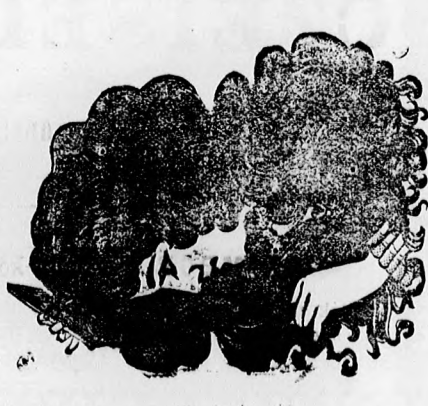
Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére.

1 kis doboz ára 45 kr. — Mindenkor kaphatók:

Weidinger S. és Zs. cégénél Zombor.

A haj újrapoósítása! Nincs többé kopaszság!

Egy új eljárás, mely a haj újrapoósítását lehetővé teszi, és a kopaszságot eltávolítja. A haj újrapoósítását lehetővé teszi, és a kopaszságot eltávolítja. A haj újrapoósítását lehetővé teszi, és a kopaszságot eltávolítja.

A haj újrapoósítását lehetővé teszi, és a kopaszságot eltávolítja. A haj újrapoósítását lehetővé teszi, és a kopaszságot eltávolítja. A haj újrapoósítását lehetővé teszi, és a kopaszságot eltávolítja.

M. Feith, Wien, VII., Mariahilferstrasse 32

Clayton & Shuttleworth
 Vezető-körikt
 63. sz.
 megbízhatóságát gépgyártások Budapest mellett ajánlatának által a legújanyosabb árak mellett ajánlatának

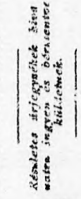

Locomobili és gézcsepülő-gép-készítők
 továbbá Jergény-ésprögecsék, kőbánya-székelyi, itestűre-rostak, kőszekavágók, asztalú- és ártógépek, sténagyűjtők, apronák.

Columbia-Drill
 legjobb sorvetőgépek, szekavágók, répszekők, szekonitica-morzsológók, daráló, őrlő-malmok, székelyes szék-akák.

1- és 3-vasú-akák és minden egyéb gazda-szegeti gépek.

Államkassza-érfőgyűjtők, kőbánya-székelyi, itestűre-rostak, kőszekavágók, asztalú- és ártógépek.

Lincolini törzsgyárunk a világ legrégibb locomobil- és csepülő-gép gyára

Törlesztéses kölcsönök

engedélyeztetnek földbirtokokra a **Bácskában 600 korona, 700 korona, sőt 800 korona is katastrális holdonként.** Megvásárolt földekre a vételár háromnegyedrésze lesz megszavazva.

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál

Schäffer Vilmos,
 bankigazgató
SZEGEDEN.

Megbízható, szolid ügynökök alkalmaztatnak.

KLYTHIA A BOR APOLÁSÁRA

RIZSPOR

Az arezből szépi-tése és finomítása. egelegánsabb toillete-, bál- és szalon-puder fehér, rózsaszín vagy sárga.

Vegyileg megvizsgálva és ajánlva dr. Pohl J. J. cs. kir. tanár által Bécsben.

Elsmerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz

Taussig Gottlieb

cs. és kir. udvari toillete-szappan és illatszergyár,
 BECS I., Wollzeile 3. sz.

Kapható **Zomborban: Weidinger S. és Zs.** kereskedő-cégénél.

Robitzerer „Sauerquile“

gyógyvíz

gyomordaganatok és göresők, Bright, vesegyuladások, torok- és góge-katarrusok, gyomor- és bél-katarusok, hólyagbetegségek, czukorbetegségek, rekedthasúság, májbetegségeknél.

Kiváló gyógyhatások! Orvosilag ajánlva!

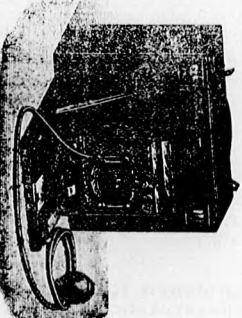
Fényképészeti cikkek

Mindenféle

legelőcsöbbs áron kaphatók

Dr. UNGAR JÓZSEF ÖZVEGYE

○ fényképészeti cikkek különleges üzletében ○
 a „Vörös kereszthez“, Zomborban.

WALLA JÓZSEF

Mozaik és cement-áru gyára
 BUDAPEST, Rottenbiller-utca 13.

Granit-terazzo, Betonirozások, Medenczék, Usatornázások, Szökőkutak, Jászolok, Fayence falburkolati lapok, Aszfalt-tető és elszigetelő lemezek,

Keramit-lap, Mozaik-lap à la Mettlach, Márvány Mozaik-lap, Cement-lap, Menyeret-nádszövet, Tűzálló téglák, Portland Cement, Roman Cement, Terracotta-áruk.

KOACYAG ÉS CEMENTCSÖVEK

Első délmagyarországi
oltárépítéset, szobráz-
sát és aranyozó mű-
intézet.

Alapítót: 1890-ben.
Van szerencsem a nagyde-
mü főnögség becses tudomá-
sára hozni, hogy a műterem-
sára kibővíttem, a melyben
készíték új oltárokat,
szőszékeket, st. elő ké-
peket vászonra és plátre fest-
ve és fából faragva dombor-
műben polichromirozva
művészelesen kidolgozva a val-
mint régi oltárokat
újából festék, mar-
ványozok és ar-
nyozok. Régi ol-
tárképeket kijavi-
tok és megújítom.
Uj oltári éveket hírnerez
festőművészek közreműködésével helyreál-
lított Jézus Mária szíve szobralt **Pádai**
Szt. Antal szobrait fából faragva
s polichromirozva.

Cm'. 100 110 120 130 140 150
kor. 100 120 140 160 174 194

Terracotta kőmasszából polichromirozva

Cm'. 100 120 140 150
kor. 72 100 120 140

Olesó árak és pontos kiszolgálásról
gondoskodik az intézet jóhírve.

Nagy Nep. János

Temesvár-Józsefváros,
Bonáz-utca 6. sz. saját házában.

Mindenféle eltöröttet

kívétel nélkül

ragaszt tartósan a Ruf-féle utánoz-
hatlan törvényileg védett valódi

Universalragasztó

kapható: Landau Emanuelnál
Beregszász (Magyarország.)

Most jelent meg az Athenaumaál

A zombori felső kereskedelmi iskola tanulmányútja.

Írta:

Vértesi Károly.

Negyven szöveggel illusztrált, nyol-
czadfel ivre terjedő nagy negyedréti
kiadás. Ára 1 kor. 50 fill. Küldés
a postán 20 fillér.

Kapható a szerzőnél Zomborban.

O v á s.

Aki egészségre az emberélet legvégső há-
tárját gondoskodni akar, az mellezve a nadrág-
szíjat övezeti, vagy alkalmatlan olavult nad-
rártartót, mert ezáltal a vérkeringés akadályoz-
tatik, és minden nemes szerv, mint gyomor,
vese, lép stb. működésükben megakadályoztat-
nak, ami komoly betegségekhez vezet.

„Cs. és kir. kizár. szabadalmazott Mach-
féle egészségi nadrágtartó” mellezi ezeket a
hátrányokat, egészséges és kellemes viselést
nyújt a nadrágnak azért, mert a talpallók min-
den testmozgásnak engednek és a csatban
tolatnak és kivált azért is mert a nadrágtartók
jó, nyulékony gummiból állítatnak elő.

A Mach-féle szabad. ezé zsebi nadrágtar-
tótól a talpallók csak egyszer gomboltatnak a
nadrággombokra és addig maradnak rajta, míg
a nadrágot viselik. A nadrág felhúzás és leve-
tésénél a talpallók a csatba egyszerűen be-
gyúratatnak. — Miután a folytonos fel- és
legombolás a talpallóknak a gombokra eselik,
a felöltözés és levételük kétszer olyan gyorsan
megy, és a kellemetlen gombelvezetés teljesen
ki van zárva.

A Mach-féle egészségi nadrágtartók a nad-
rágnak a testen az igazi formát köleszük. Ki
minden nadrághoz külön talpallót (egy nadrág-
hoz a külön talpallók 20 krajczárba kerülnek)
és a nadrágot a talpallókon a szekrénybe
akasztja, annak mindig sima ránc nélküli nad-
rágja lesz. — Vásárlásnál kérjük csak a Mach-
féle egészségi nadrágtartót, Mach nadrágtartó
gyárától Brünnben, mert egyik gyártmány
sombirja ezeket az előnyöket; árai pedig urak-
nál 50 kr., 1 fűt és 1 fűt 50 kr., fiúknak 25,
35 és 45 kr. Kapható: Zomborban

Stein Jakabnál.

PSERHOFER J. vértisztító labdaccai.

Évtizedek óta ezen labdacok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitűnő háziszorból készlet nem volna található. Számtalan orvos által ezen labdacok háziszorú ajánlattak minden oly bajknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek, mint epe zavarok, májbojok, köllka, vörötlétsok, aranyér, béltelenség s hasonló betegségeknek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő ha-
tással vannak vérszűnyés s az alból eredő bajknál is, így „aplóróná”, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacok oly könnyen hatnak, hogy a legesékélyebb fájdalom sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is bevehetők.

Ezen vértisztító labdacok csak a Pserhofer J.-féle az „Arany birodalmi almához” ezimzett gyógyszerárban Bécsben I. Singer-
strasse 15. sz. a készítettnek valódi minőségben s egy 15 szem labdacost tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmaztat
1 fűt 85 kr., 4 csomag 1 fűt 40 kr., 5 csomag 5 fűt 20 kr., és 1 csomag 9 fűt 20 kr. kerül.

NB. Nagy elterjedésnek következtében ezen labdacok a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utánoztatnak: ennek következtében kérétek
csak a Pserhofer J.-féle vértisztító labdacokat követelni és csak az azok tekinthetők valódiaknak, melyek használati utatása a Pserhofer J. név-
aláírással, fekete szímben és minden egyes doboz fedele ugyanazó aláírással, vörös szímben van ellátva.

A számtalan hálaíratból, melyet a labdacok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszaszerése
folytán hozának intéztek, ezen helyen csak néhánjat említünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, ki ezen labdacokat egyszer használta, meg
vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Tisztelt Pserhofer úr!

Köln, 1883. ápril hó 30-án.

Legyen oly szives és küldjön nekem ismét 5 tekerestet az ön felül-
mulhatatlan vértisztító labdacsaiból utánvételel. Fogadja ez uton is a
legmelyebb köszönetemet labdacsa csodahatásáért. Maradok teljes tisz-
telettel Pawlistik Ferencz, Köln, Lindenthal.

Tekintetes ur! Hrasche, Földnik mellett, 1887. szept. 12.
Isten akarata volt, hogy az ön labdacsa kezeim közé kerültek,
melyeknek hatását ezennel megírom. Egy gyermekágyban meghűltöm oly-
annyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizo-
nyára már a holtak közt volnék, ha az ön csodálatraméltó labdacsa en-
gem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg önt ezért ezerszer.
Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacok engem is tökéletesen ki fog-
nak gyógyítani, a mint már másoknak is egészségük visszaszerésére
segítségül szolgáltak. Knifcz Teréz.

Mélyen tisztelt ur!

Bécs-Ujhely, 1887. nov. 9-én.

A legforróbb köszönetemet mondom ezennel önnek 60 éves
nagyeném nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhuruthat és
vízkórságban, már életét is megunta, melyről egyébként le is mondti,

Bernhardi alpesti-fű liqueur, Bernhard W. O.-tól Bregenzben, egész
üveg 2 fűt 60 kr., fél üveg 1 fűt 40 kr., negyed üveg 70 kr.
Amerikai köszvénykenő, gyors és biztos hatású, legjobb szer minden
köszvényes és csuszos bajok, u. m.: gerinczagybántalom, tagszag-
tatás, ischiás, migraine, ideges fogfájás, főfájás, fűszagztatás
stb. ellen, 1 fűt 20 kr.

Ango csodabálszam, Pserhofer J.-től egy üveg 50 kr.
Fagybálszam, Pserhofer J.-től. Évek óta a fagyos tagokra és minden
idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. 1 köcsög 40 kr. Bér-
mentve 65 kr.

Soll-féle Kolapraparatumok, kitűnő szer gyomor- és bélbetegségeknek.
Kola-elixír vagy bor, 1 liter 3 fűt, fél liter 1 fűt 60 kr., negyed liter 85 kr.
Golyva-bálszam Pserhofer J.-től, kitűnő szer golyva ellen, 1 üveg 40 kr.,
bérmentve 65 kr.

Élet-esszencia, (prázi csöppek), Pserhofer J.-től, megrottott gyomor,
rossz emésztés és mindennemű altesti bajok ellen kitűnő háziszor,
1 üveg 22 kr., 12 üveg 2 fűt.

Utifűnév, Pserhofer J.-től, egy ált. ismert kitűnő háziszor hurut, rekedt-
ség, göröcs köhögés stb. ellen. 1 üvegsceke 50 kr., 2 üveg bér. 1.50.

midőn véletlenül egy dobozt kapott az ön kitűnő vértisztító labdacsaiból
s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult. Legfőbb
tisztelettel Weinzettel Josefa.

Eichengraberant, Gföhl mellett, 1893. márcz. 27.

Tekintetes ur!

Alulírott ismételnem kér 4 csomagot az ön valóban hasznos és
kitűnő labdacsaiból. El nem mulasztatom legnagyobb elismerésemet
kifejezni ezen labdacok értéke felett és azokat, a hol csak alkalom nyí-
lik a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetszés
szerinti használására önt ezennel felhatalmazom.

Teljes tisztelettel Hahn Ignác.

Gótschdorf, Kolbach mellett, Szilázia, 1886 okt. 8-án

T. ur! Felkértem, miszerint az ön vértisztító labdacsaiból egy
csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az ön csodálatos lab-
dacsaiknak köszönhetem, hogy egy gyomorhajótl, mely engem öt éven át
gyötört, megszabadultam. Ezen labdacok nálam sohasem fognak kifogyni
s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel
Zwickl Anna.

Tannochnin hajkenőcs, Pserhofer J.-től. Évek hosszú sora óta valamen
nyai hajnövesztő szer közt orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy
előgás nagy szelencével 2 fűt.

Általános tapasz, Steubel tanfűtől. Útós és szúrás által okozott sebeknél,
mérgecs daganatoknál, ujjukkacsz, sebes vagy gyulladt mell, vagy más
ily bajknál, mint kitűnő szer lön kipróbálva. 1 tégely 50 kr. Bér-
mentve 75 kr.

Általános tisztító-só, Bullrich A. W.-től. Kitűnő háziszor a rossz emésztés
és minden következményeivel, u. m.: főfájás, szédülés, gyomorgörögés,
gyomorhív, aranyér, dugulás, stb. ellen. 1 csomag ára 1 fűt.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül az osztr. lapokban hirdettet ősz-
szes bel- és külf. gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a
készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszerzetnek. Postai
megrendelések a leggyorsabban eszközölhetnek, ha a pénzösszeg előre
beküldetik; nagyobb megrendelések utánvéttel küldetnek.

Valódiaknak csak azok tekinthetők, melyek használati utat-
sítása a Pserhofer J. névaláírással és minden egyes doboz
fedele ugyanazon aláírásal vörös szímben van ellátva.

Védve védjegy által. Védjegy utánzása szigoruan büttetetik.

PSERHOFER J. gyógyszerész, „zum goldenen Reichsapfel“
WIEN, I., Singerstrasse 15.